

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. balandžio 11 d.(*)

„Darbuotojų migrantų socialinė apsauga – SESV 45 straipsnis – Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 –71 straipsnis – Visiškai bedarbių tapęs netipinis pasienio darbuotojas, išlaikęs asmeninius ir profesinius ryšius paskiausio darbo valstybėje narėje – Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 –65 straipsnis – Teisė į pašalpą gyvenamosios vietos valstybėje narėje – Paskiausio darbo valstybės narės atsisakymas mokėti pašalpą – Priimtinumai – 1986 m. birželio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo Miethe (1/85) svarba – Pereinamojo laikotarpio nuostatos – 87 straipsnio 8 dalis – „Nepasikeitusios padėties“ sąvoka“

Byloje C-443/11

dėl *Rechtbank Amsterdam* (Nyderlandai) 2011 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2011 m. rugpjūčio 29 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

F. P. Jeltės,

M. A. Peeters,

J. G. J. Arnold

prieš

Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešius, teisėjai E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh, C. Toader ir C. G. Fernlund (pranešėjas),

generalinis advokatas P. Mengozzi,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį ir įvykus 2012 m. spalio 24 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- F. P. Jeltės, atstovaujamo P. Van der Wulp,
- M. A. Peeters, atstovaujamos S. van der Beek-Verdoorn,
- *Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen*, atstovaujamos I. Eijkhout,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. Noort ir C. Wissels,
- čekijos vyriausybės, atstovaujamos D. Hadroušek ir M. Smolek,

- Danijos vyriausybės, atstovaujamos V. Pasternak Jørgensen ir C. Vang,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller ir T. Henze,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. van Beek ir V. Kreuschitz,

susipažinęs su 2013 m. sausio 10 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada, priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72), iš dalies pakeisto 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 988/2009 (OL L 284, p. 43, toliau – Reglamentas Nr. 883/2004), 65 straipsnio ir 87 straipsnio 8 dalies, SESV 45 straipsnio ir 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje (OL L 257, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 15) 7 straipsnio 2 dalies išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčus tarp F. P. Jeldes, M. A. Peeters ir J. G. J. Arnold, viena pusė, ir *Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen*, kita pusė, dėl to, kad ši atmetė jo prašymus gyti arba išsaugoti teisę gauti pašalpas pagal Nedarbo įstatymą (*Werkloosheidswet*, toliau – WW).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71

3 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 3), iš dalies pakeistu 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 592/2008 (OL L 177, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), 1 straipsnis suformuluotas taip:

„Šiame reglamente:

<...>

b) pasienio darbuotojas reiškia bet kurį darbuotoją, kuris dirba vienos valstybės narės teritorijoje ir gyvena kitos valstybės narės teritorijoje, ? kuri paprastai grįžta kasdien arba bent kartą per savaitę; <...>

<...>

o) kompetentinga ?staiga reiškia:

i) ?staigą, kurioje atitinkamas asmuo yra apdraustas prašymo gauti išmoką pateikimo metu,

<...>

<...>

q) kompetentinga valstybė reiškia valstybės narę, kurios teritorijoje yra šikėrusi kompetentinga štaiga;

<...>“

4 Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsnyje nustatyta:

„1. Bedarbis, kuris anksčiau dirbo pagal darbo sutartį ir kuris, dirbdamas paskiausią darbą, gyveno valstybės narės, kitos nei kompetentinga valstybė, teritorijoje, išmokas gauna pagal šias nuostatas:

a) i) pasienio darbuotojas, kuris iš dalies arba atsitiktinai yra bedarbis jį darbinusioje monėje, gauna išmokas pagal kompetentingos valstybės teisės aktus, tartum jis gyventų tos valstybės teritorijoje; šias išmokas moka kompetentinga štaiga;

ii) pasienio darbuotojas, tapęs visišku bedarbiu, išmokas gauna pagal tos valstybės narės, kurios teritorijoje jis gyvena, teisės aktų nuostatas, tartum tie teisės aktai jam būtų [būtų buvę] taikomi dirbant paskiausią darbą; šias išmokas savo lėšomis moka gyvenamosios vietos štaiga;

b) i) pagal darbo sutartį dirbantis asmuo, išskyrus pasienio darbuotoją, kuris iš dalies arba atsitiktinai tapo bedarbiu arba tapo visišku bedarbiu ir lieka savo darbdavio arba kompetentingos valstybės teritorijos darbinimo tarnybos žinioje, išmokas gauna pagal tos valstybės teisės aktų nuostatas, tartum jis gyventų jos teritorijoje; šias išmokas moka kompetentinga štaiga;

ii) pagal darbo sutartį dirbantis asmuo, išskyrus pasienio darbuotoją, kuris tapo visišku bedarbiu ir yra valstybės narės, kurios teritorijoje jis gyvena, darbinimo tarnybos žinioje arba sugręžta tų teritorijų, išmokas gauna pagal tos valstybės teisės aktus, tartum jis čia dirbtų paskutiniu metu [tartum jis ten būtų dirbęs paskiausiai]; gyvenamosios vietos štaiga moka šias išmokas savo lėšomis. Tačiau, jeigu toks pagal darbo sutartį dirbantis asmuo yra gijęs teisę gauti išmokas kompetentingos štaigos tos valstybės narės, kurios teisės aktai jam buvo taikomi paskutiniu metu, išmokas jis gauna pagal 69 straipsnio nuostatas. Išmokų mokėjimas pagal valstybės narės, kurios teritorijoje jis gyvena, teisės aktus sustabdomas tam laikotarpiui, už kurį pagal 69 straipsnį bedarbis gali gauti išmokas pagal teisės aktus, kurie jam buvo taikomi paskutiniu metu.

<...>“

Reglamentas Nr. 883/2004

5 Šio reglamento 1 straipsnyje sėvokos „pasienio darbuotojas“, „kompetentingos štaigos“ ir „kompetentinga valstybė narė“ apibrėžiamos iš esmės identišškai Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnyje vartojamoms sėvokoms.

6 Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio c punkte numatyta, kad „asmenims, pagal 65 straipsnio nuostatas gaunantiems bedarbio pašalpas vadovaujantis valstybės narės, kurioje jie gyvena, teisės aktais, taikomi tos valstybės narės šstatymai“.

7 Šio reglamento 65 straipsnis „Bedarbiai, kurie gyveno valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė“ suformuluotas taip:

„1. Asmuo, kuris iš dalies arba atsitiktinai tapo bedarbiu ir dirbdamas paskiausią darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai gyveno valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė, turi likti savo darbdavio arba kompetentingos valstybės narės įdarbinimo tarnybų žinioje. Išmokas jis gauna pagal kompetentingos valstybės narės teisės aktų nuostatas, tartum jis gyventų toje valstybėje narėje. Šias išmokas moka kompetentingos valstybės narės įstaiga.

2. Visiškas bedarbis, kuris, dirbdamas paskiausią darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai, gyveno valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė, ir kuris ir toliau gyvena toje valstybėje narėje arba grįžta į ją, turi būti gyvenamosios valstybės narės įdarbinimo tarnybų žinioje. Nepažeidžiant 64 straipsnio nuostatų, visiškas bedarbis papildomai gali būti valstybės narės, kurioje jis dirbo paskiausią darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai, įdarbinimo tarnybų žinioje.

Bedarbis, išskyrus pasienio darbuotoją, kuris negrįžta į savo gyvenamąją valstybę narę, turi būti valstybės narės, kurios teisės aktai jam buvo taikomi paskutiniu metu, įdarbinimo tarnybų žinioje.

3. 2 dalies pirmame sakinyje nurodytas bedarbis turi įsiregistruoti valstybės narės, kurioje jis gyvena, kompetentingose įdarbinimo tarnybose kaip darbo ieškantis asmuo, jam turi būti taikoma ten galiojanti kontrolės tvarka ir jis turi vykdyti pagal tos valstybės narės teisės aktus nustatytas sąlygas. Jeigu jis nusprendžia įsiregistruoti ir kaip darbo ieškantis asmuo toje valstybėje narėje, kurioje dirbo paskiausią darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai, jis privalo vykdyti toje valstybėje nustatytas prievolės.

4. 2 dalies antro sakinio ir 3 dalies antro sakinio bei gyvenamosios valstybės narės ir valstybės narės, kurioje bedarbis dirbo paskiausią darbą, įstaigų ir tarnybų informacijos mainų, bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos priemonių įgyvendinimas numatomas įgyvendinimo reglamente.

5. a) 2 dalies pirmame ir antrame sakiniuose nurodytas bedarbis išmokas gauna pagal gyvenamosios valstybės narės teisės aktus, tartum tie teisės aktai būtų jam galioję paskiausio darbo pagal darbo sutartį arba paskiausio savarankiško darbo metu. Šias išmokas moka gyvenamosios vietos įstaiga.

b) toliau darbuotojas, išskyrus pasienio darbuotoją, kuriam išmokos buvo skiriamos tos valstybės narės, kurios teisės aktai jam buvo taikomi paskutiniu metu, kompetentingos įstaigos lėšomis, grįžęs į gyvenamąją valstybę narę, pirmiausiai išmokas gauna pagal 64 straipsnio nuostatas. Išmokų mokėjimas pagal a punkto nuostatas sustabdomas tam laikotarpiui, už kurį jis gali gauti išmokas pagal teisės aktus, kurie jam buvo taikomi paskutiniu metu.

6. Išmokas pagal 5 dalies nuostatas ir toliau savo lėšomis moka gyvenamosios vietos įstaiga.
<...>

<...>“

8 Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnyje „Pereinamojo laikotarpio nuostatos“ nustatyta:

„1. Pagal šį reglamentą neįgyjama jokių teisių iki jo įsigaliojimo.

<...>

8. Jeigu pagal šio reglamento nuostatas asmeniui taikomi kitos, nei nustatyta pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 II antraštinę dalį, valstybės narų teisės aktai, tie teisės aktai jam ir toliau taikomi, jeigu atitinkama padėtis nepasikeičia, bet ne ilgiau kaip 10 metų nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos, išskyrus atvejus, kai atitinkamas asmuo paprašo jam taikyti pagal šio reglamento nuostatas taikytinus teisės aktus. Toks prašymas per tris mėnesius nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos pateikiamas valstybės narų, kurios teisės aktai taikytini pagal šį reglamentą, kompetentingai įstaigai, jeigu atitinkamam asmeniui nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos turi būti taikomi tos valstybės narų teisės aktai. Jeigu prašymas pateikiamas pasibaigus nurodytam terminui, taikomas teisės aktų pakeitimas atliekamas kito mėnesio pirmą dieną.

<...>“

Reglamentas (EB) Nr. 987/2009

9 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatančio Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką (OL L 284, p. 1; toliau – įgyvendinimo reglamentas), 13 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Šiame reglamente numatomos priemonės ir procedūros, skirtos darbuotojų ir bedarbių asmenų judumui skatinti. Pasienio darbuotojai, kurie visiškai prarado darbą, gali pateikti duomenis apie save gyvenamosios vietos šalies ir valstybės narų, kurioje jie paskutinį kartą dirbo, darbinimo tarnyboms. Tačiau jie turėtų teisę gauti išmokas tik iš tos valstybės narų, kurioje gyvena.“

Nyderlandų teisė

10 Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad pagal WW 19 straipsnio 1 dalies f punktą darbuotojų teisę gauti bedarbio pašalpą siejama su sąlyga, kad jie gyventų tos valstybės teritorijoje.

Pagrindiniai bylų faktinės aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

11 Nyderlandų piliečiai pasienio darbuotojai F. P. Jeldes, M. A. Peeters ir J. G. J. Arnold dirbo Nyderlanduose, du pirmieji gyveno Belgijoje, trečiasis – Vokietijoje.

12 F. P. Jeldes tapo bedarbiu nuo 2010 m. gegužės mėnesio, t. y. pradėjus taikyti 2010 m. gegužės 1 d. Reglamentą Nr. 883/2004. Jis pateikė prašymą gauti bedarbio pašalpą pagal WW Nyderlandų institucijoms, bet šios jo prašymą atmetė.

13 M. A. Peeters neteko darbo 2009 m. gegužės mėnesį ir gavo Nyderlandų institucijų paskirtą bedarbio pašalpą. 2010 m. balandžio 26 d. ji vėl pradėjo dirbti pagal darbo sutartį, o 2010 m. gegužės 18 d. vėl tapo bedarbe. Laikotarpiu, kai suinteresuotoji vėl pradėjo dirbti, jai buvo nutrauktas bedarbio pašalpos mokėjimas, bet šios institucijos jį informavo, kad jeigu iki 2010 m. spalio 25 d. ji vėl taptų bedarbe, galėtų prašyti toliau mokėti šią pašalpą. Tačiau kai M. A. Peeters praradusi darbą kreipėsi į šias institucijas, jos atsisakė vėl mokėti šią pašalpą.

14 J. G. J. Arnold neteko darbo ir gavo Nyderlandų institucijų pagal WW paskirtą bedarbio pašalpą nuo 2009 m. vasario 2 dienos. 2009 m. kovo mėnesį jis pradėjo dirbti savarankiškai Vokietijoje. Šios institucijos nutraukė bedarbio pašalpos mokėjimą suinteresuotajam asmeniui ir kartu pranešė, kad jeigu jis iki 2011 m. rugpjūčio 30 d. nustotų dirbti savarankiškai, galėtų prašyti

toliau mokėti šių pašalpų. J. G. J. Arnold nustojo dirbti savarankiškai ir 2010 m. birželio 1 d. pateikė prašymą toliau mokėti minėtų pašalpų. Tačiau Nyderlandų institucijos atsisakė jį mokėti.

15 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad pagal Nyderlandų teisę bedarbio pašalpa nemokama bedarbiams, negyvenantiems šios valstybės teritorijoje. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priduria, kad, kiek tai susiję su trimis ieškovais pagrindinėje byloje, Nyderlandų institucijos savo atsisakymą grindžia Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsniu, kuriame gyvenamosios vietos valstybė (šioje byloje – Belgijos Karalystė dviem pirmiesiems ir Vokietijos Federacinė Respublika trečiajam) nurodyta kaip valstybė narė, kompetentinga skirti bedarbio pašalpas.

16 Ieškovai pagrindinėje byloje pateikė *Rechtbank Amsterdam* ieškinį dėl Nyderlandų institucijų priimtą sprendimą atsisakyti skirti išmokas. Šis teismas patikslina, kad neginėjama, jog Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsniu ieškovams nesuteikiama galimybė reikalauti, kad šios institucijos skirtų bedarbio pašalpą. Tačiau jis priduria, kad juo labiau neginėjama, kad šie asmenys yra netipiniai pasienio darbuotojai, kaip jie suprantami pagal 1986 m. birželio 12 d. Sprendimą *Miethe* (1/85, Rink. p. 1837), nes išlaikę ypą glaudžius asmeninius ir profesinius ryšius paskiausio darbo valstybėje narėje. Iš to matyti, kad, šio teismo nuomone, turbūt valstybėje, kuri šioje byloje yra Nyderlandų Karalystė, jie turi didžiausias galimybes grąžti į darbo rinką. Todėl jis klausia, ar, kaip minėtame Sprendime *Miethe*, reikia konstatuoti, kad ieškovai gali turėti teisę gauti bedarbių išmokas šioje valstybėje narėje.

17 Tačiau abejodamas dėl minėto Sprendimo *Miethe* svarbos išlaikymo šioje byloje Reglamentui Nr. 883/2004 *Rechtbank Amsterdam* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar pagal Reglamentą Nr. 883/2004 [minėtas] Sprendimas *Miethe*, priimtas galiojant Reglamentui Nr. 1408/71, tebeatlieka papildomą funkciją, t. y. pagrindžia netipinį pasienio darbuotojų teisę pasirinkti, kurioje valstybėje narėje likti užsiregistravus darbinimo tarnybose ir gauti bedarbio pašalpą, nes grąžimo į darbo rinką galimybės jį pasirinktoje valstybėje narėje yra didžiausios? Ar, bendrai vertinant, Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsniu jau pakankamai užtikrinama, kad visiškai nedirbantys pasienio darbuotojai gautų pašalpą sąlygomis, kurios palankiausios jiems ieškant darbo, ir [minėtas] Sprendimas *Miethe* prarado savo pridėtiną vertę?

2. Ar Sąjungos teisei, šiuo atveju SESV 45 straipsniui arba Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 daliai, prieštarauja valstybės narės sprendimas atsisakyti visiškai bedarbiu tapusiam darbuotojui migrantui (pasienio darbuotojui) – kuris šioje valstybėje narėje dirbo paskiausiai ir kuris, atsižvelgiant į esamus socialinius ir šeimos ryšius, šioje valstybėje narėje turi didžiausias galimybes grąžti į darbo rinką, – skirti bedarbio pašalpą pagal šios valstybės teisės normas vien todėl, kad jis gyvena kitoje valstybėje narėje?

3. Kaip reikėtų atsakyti į pirma pateiktą klausimą remiantis Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalimi, [Europos Sąjungos] Pagrindinių teisių chartijos 17 straipsniu ir teisinio saugumo principu, jei tokiam darbuotojui bedarbio pašalpa buvo skirta pagal buvusios darbo vietos valstybės teisę dar iki šioje byloje galiojant Reglamentui Nr. 883/2004 ir jei tuo metu dar nebuvo pasiekta šios pašalpos maksimalios mokėjimo trukmės riba ar praėjęs terminas atnaujinti teisę į šią pašalpą (o pašalpos mokėjimas buvo sustabdytas, nes bedarbis pradėjo dirbti kitame darbe)?

4. Ar atsakymas į antrąjį klausimą būtų kitoks, jei atitinkamiems bedarbiams pasienio darbuotojams būtų užtikrinta galimybė prašyti atnaujinti teisę į pašalpą, jei pradėjo dirbti kitame darbe jie vėl taptų bedarbiais, nors su tuo susijusi pateikta informacija dėl gyvendinimo praktikos neaiškumui atrodytų netiksli arba nevienareikšmė?

D?I prejudicini? klausim?

D?I pirmojo klausimo

18 Prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas pateikdamas pirm?j? klausim? iš esm?s siekia sužinoti, ar min?tas Sprendimas *Miethe* lieka reikšmingas ?sigaliojus Reglamentui Nr. 883/2004, siekiant aiškinti šio reglamento 65 straipsnio 2 dal? taip, kad darbuotojas, kuris su savo paskiausio darbo valstybe išlaik? tokius profesinius ir asmeninius ryšius, kad joje turi didžiausias galimybes gr?žti ? darbo rink?, gali pasirinkti b?ti šios valstyb?s nar?s ?darbinimo tarnyb? žinioje, kad gaut? ne tik pagalb? ieškant darbo, bet ir bedarbio pašalp?.

19 Siekiant atsakyti ? š? klausim?, prieš nagrin?jant Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsnio 2 dalies turin? reikia remtis Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsnio nuostatomis ir min?tame Sprendime *Miethe* pateiktu Teisingumo Teismo išaiškinimu.

20 Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsnyje yra speciali?j? nuostat?, taikytin? bedarbiams, kurie dirbdami paskiausi? darb? gyveno kitoje valstyb?je nar?je nei kompetentinga valstyb?. Šios nuostatos skiriasi nuo šio reglamento 13 straipsnio 2 dalyje numatytos bendrosios taisykl?s, pagal kuri? asmeniui, dirban?iam pagal darbo sutart? valstyb?s nar?s teritorijoje, taikomi šios valstyb?s teis?s aktai.

21 Remiantis šio reglamento 71 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunk?iu, pasienio darbuotojams, kurie yra visiški bedarbiai, taikomi valstyb?s nar?s, kurioje jie gyvena, teis?s aktai. Teisingumo Teismas konstatavo, kad šia nuostata netiesiogiai preziumuojama, kad toks darbuotojas šioje valstyb?je turi palankiausias s?lygas ieškoti kito darbo (žr. min?to Sprendimo *Miethe* 17 punkt?).

22 Remiantis Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsnio 1 dalies b punktu, pagal darbo sutart? dirbantys asmenys, išskyrus pasienio darbuotojus, t. y. asmenys, kurie, priešingai nei pasienio darbuotojai, kasdien arba bent kart? per savait? negr?žta ? savo gyvenamosios vietos valstyb?, tap? visiškais bedarbiais gali pasirinkti likti kompetentingos valstyb?s ?darbinimo tarnyb? žinioje arba b?ti valstyb?s nar?s, kurioje gyvena, ?darbinimo tarnyb? žinioje. Pirmuoju atveju jie gauna paskiausio darbo valstyb?s nar?s išmokas, antruoju – gyvenamosios vietos valstyb?s nar?s. Nagrin?jamos išmokos apima ne tik pinigines pašalpas, bet ir pagalb? ieškant darbo (šiuo klausimu žr. min?to Sprendimo *Miethe* 16 punkt?).

23 Teisingumo Teismas min?to Sprendimo *Miethe* 18 punkte konstatavo, kad Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje nustatyto tikslo, susijusio su pasienio darbuotojais, kurie yra visiški bedarbiai, t. y. užtikrinti darbuotojui migrantui bedarbio pašalpos mok?jim? palankiausiomis s?lygomis, vis d?lto negalima pasiekti, jei visiškai nedirbantis pasienio darbuotojas tik paskiausio darbo valstyb?je nar?je išlaiko tokius asmeninius ir profesinius ryšius, kad b?tent šioje valstyb?je turi didžiausias galimybes reintegrotis profesine prasme. Taigi toks darbuotojas turi b?ti laikomas „kitu darbuotoju nei pasienio darbuotojas“, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 71 straipsn?, ir patenkan?iu ? šio straipsnio 1 dalies b punkto taikymo srit?. Iš to matyti, kad šis darbuotojas gali pasirinkti b?ti paskiausios valstyb?s nar?s, kur jis dirbo, ?darbinimo tarnyb? žinioje ir gauti šios valstyb?s išmokas, kurios yra ir pagalba ieškant darbo, ir pašalpos.

24 Kaip matyti iš Reglamento Nr. 883/2004 3 konstatuojamosios dalies, teis?s akt? leid?jas nor?jo patobulinti ir supaprastinti Reglamento Nr. 1408/71 nuostatas, kurios padarius daug pakeitim? ir atnaujinim? tapo sud?tingos ir pernelyg ilgos.

- 25 Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsniu pakeistas Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsnis, iš dalies pakeičiant jo turinį.
- 26 Iš Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsnis 2 dalies matyti, kad visišku bedarbiu tapęs pasienio darbuotojas, kuris gyvena kitoje valstybėje nei kompetentinga valstybė, ir toliau joje, t. y. gyvenamosios vietos valstybėje nei, gyvena, yra šios valstybės darbinimo tarnybų žinioje. Šioje nuostatoje numatyta, kad jis gali papildomai būti valstybės narės, kurioje dirbo paskiausiai darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai, darbinimo tarnybų žinioje.
- 27 Kitas darbuotojas nei pasienio darbuotojas, tapęs visišku bedarbiu, yra arba savo gyvenamosios vietos valstybės darbinimo tarnybų žinioje, jeigu grįžta į šią valstybę, arba valstybės narės, kurioje paskiausiai dirbo, darbinimo tarnybų žinioje, jeigu į ją negrįžta.
- 28 Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsnis 2 dalyje numatyta visišku bedarbiu tapusio pasienio darbuotojo galimybių papildomai būti paskiausio darbo valstybės narės darbinimo tarnybų žinioje yra naujas elementas, palyginti su Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunkčio turiniu. Atitinkamas darbuotojas, kad ir kokius būtų išlaikęs ryšius šioje valstybėje, ir, pirmiausia, jeigu joje turi didžiausias galimybes grįžti į darbo rinką, taip pat gali naudotis darbo paieškos paslaugomis. Tai darydamas teisės aktų leidėjas iš dalies atsižvelgė į minėtą Sprendimą *Miethe*.
- 29 Tačiau pagal šį sprendimą darbuotojas, kurio ryšiai su paskiausio darbo valstybe buvo tokie, kad jis toje valstybėje turėjo didžiausias galimybes grįžti į darbo rinką, todėl turėjo būti laikomas kitu darbuotoju nei pasienio darbuotojas, galėjo naudotis ne tik šios valstybės darbo paieškos paslaugomis, bet ir gauti jos bedarbio pašalpą.
- 30 Todėl kyla klausimas, ar tokio darbuotojo teisė gauti paskiausio darbo valstybės narės bedarbio pašalpą buvo išsaugota Reglamente Nr. 883/2004.
- 31 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad tokios galimybių nematyti iš šio reglamento 65 straipsnio 2 dalies teksto. Šioje nuostatoje numatyta, kad visišku bedarbiu tapęs pasienio darbuotojas turi būti gyvenamosios vietos valstybės darbinimo tarnybų žinioje. Tai yra pareiga, o ne teisė. Pagal šio straipsnio 5 dalies a punktą šis darbuotojas gauna išmokas, taigi bedarbio pašalpą, pagal gyvenamosios vietos valstybės narės teisės aktus, tartum tie teisės aktai būtų jam taikyti paskiausio darbo pagal darbo sutartį arba paskiausio savarankiško darbo metu. Be to, prisiregistruoti paskiausio darbo valstybės narės darbinimo tarnyboje jis gali tik papildomai. Pagal gyvendinimo reglamento 56 straipsnio 1 dalį, kuriame daroma nuoroda į Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsnio 2 dalį, šis prisiregistravimas susijęs tik su darbo paieška.
- 32 Kadangi Reglamentas Nr. 883/2004 buvo priimtas vėliau nei minėtas Sprendimas *Miethe*, teisės aktų leidėjas galėjo, jei būtų norėjęs, atsižvelgiant į jo norą patobulinti ir supaprastinti egzistuojančias normas, visiškai perrašyti šio reglamento 65 straipsnį ir aiškiai įtraukti Teisingumo Teismo šiame sprendime pateiktą Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsnio išaiškinimą. Jis to nepadarė. Šiomis aplinkybėmis reikia manyti, kad tai, jog Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsnio 2 dalyje nėra aiškos nuorodos apie teisę gauti paskiausio darbo vietos valstybės narės bedarbio pašalpą, atspindi teisės aktų leidėjo norą ribotai atsižvelgti į minėtą Sprendimą *Miethe*, numatant tik papildomą atitinkamo darbuotojo galimybių prisiregistruoti kaip darbo ieškaniam asmeniui šios valstybės narės darbinimo tarnybose, siekiant gauti papildomą pagalbą ieškant darbo.

33 Be to, šiuo išaiškinimu remtasi Reglamento Nr. 883/2004 ir įgyvendinimo reglamento parengiamuosiuose darbuose.

34 Dėl Reglamento Nr. 883/2004 Europos Komisija pasiūlytą panaikinti galiojančią sistemą, pagal kurią visiškai bedarbių tapusių pasienio darbuotojas veikiau gauna gyvenamosios vietos valstybės, o ne paskiausio darbo valstybės bedarbio pašalpą. Komisija 2004 m. sausio 27 d. komunikate pažymėjo, kad 2004 m. sausio 26 d. Tarybos bendrojoje pozicijoje (EB) Nr. 18/2004 dėl Reglamento Nr. 883/2004 priėmimo (OL 79 E, p. 15) ši nepasiekė susitarimo dėl pasiūlymo ir išlaikė gyvenamosios vietos valstybės atsakomybę už pašalpą mokėjimą.

35 Dėl įgyvendinimo reglamento Europos Parlamentas 2008 m. birželio 10 d. pranešime pasiūlytą patikslinti, kad darbuotojo teisė įsiregistruoti paskiausio darbo valstybės darbinimo tarnybose skirta skatinti darbuotojų ir bedarbių judumą, bet darbuotojas turi teisę tik vieną pašalpą gyvenamosios vietos valstybėje narėje. Parlamentas paaiškino, kad jo pakeitimas skirtas pašalinti bet kokią dviprasmybę dėl minėto Sprendimo *Miethe* taikymo arba netaikymo. Minėto reglamento 13 konstatuojamojoje dalyje beveik identišškai perimtas Parlamento pasiūlytas pakeitimas.

36 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad, įsigaliojus Reglamentui Nr. 883/2004, jo 65 straipsnio nuostatą nereikia aiškinti atsižvelgiant į minėtą Sprendimą *Miethe*. Dėl pasienio darbuotojo, tapusio visiškai bedarbiu, kuris su paskiausio darbo valstybe išlaikė tokius asmeninius ir profesinius ryšius, kad šioje valstybėje turi didžiausias galimybes grąžti į darbo rinką, 65 straipsnis turi būti suprantamas taip, kad juo darbuotojui leidžiama papildomai būti šios valstybės darbinimo tarnybų žinioje ne turint tikslą joje gauti bedarbio pašalpą, o tik siekiant gauti darbo paieškos paslaugas.

Dėl antrojo klausimo

37 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikdamas antrąjį klausimą iš esmės siekia sužinoti, ar nuostatas dėl laisvo darbuotojų judėjimo, ypač įtvirtintas SESV 45 straipsnyje, reikia aiškinti kaip draudžiančias paskiausio darbo valstybei narei remiantis savo nacionaline teise atsisakyti skirti bedarbio pašalpą visiškai bedarbiu tapusiam pasienio darbuotojui, kuris šioje valstybėje narėje turi didžiausias galimybes grąžti į darbo rinką, motyvuojant tuo, kad šis darbuotojas negyvena jos teritorijoje.

38 Šis klausimas reikia nagrinėti atsižvelgiant į tokias situacijas, kuriose atsidūrė F. P. Jeltės. Darbuotojų, kaip antai M. A. Peeters ir J. G. J. Arnold, situacija turi ypatingą požymį, kurie bus nagrinėjami atsakant į trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus.

39 Reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į Reglamentą Nr. 883/2004 išdėstytą koordinavimo reikalavimą, tuo, jog taikoma nacionalinė teisė numatyta gyvenamosios vietos sąlyga esant tokiai situacijai kaip F. P. Jeltės, nepasiekiamas kitoks rezultatas, nei taikant Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsnio 2 dalyje ir 5 dalies a punkte išdėstytas nuostatas, pagal kurias visiškai bedarbiu tapęs pasienio darbuotojas gauna išmokas pagal gyvenamosios vietos valstybės narės nuostatas, tartum jos teisės aktai jam būtų buvę taikyti paskiausio darbo pagal darbo sutartį arba paskiausio savarankiško darbo metu, ir gyvenamosios vietos institucijos jam moka šias išmokas. Be to, pagal šio reglamento 11 straipsnio 3 dalies c punktą asmeniui, kuris gauna bedarbio pašalpą pagal 65 straipsnio nuostatas, vadovaujantis gyvenamosios vietos valstybės narės teisės aktais, taikomi šios valstybės narės teisės aktai. Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nacionalinės institucijos rėmėsi 65 straipsniu atsisakydamos patenkinti ieškovų pagrindinę byloje pateiktus prašymus gauti bedarbių pašalpas arba toliau jas gauti, ir siūlydamos jiems kreiptis į gyvenamosios vietos valstybės institucijas.

40 Iš Teisingumo Teismo praktikos dėl Reglamento Nr. 1408/71 matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas, atsižvelgdamas į didelę diskreciją, kuria jis disponuoja rinkdamasis geriausiai EB 42 straipsnio tikslus pasiekti tinkančias priemones, priimdamas Reglamentą Nr. 883/2004 iš principo vykdydamas savo pareigas, kylančias iš EB 42 straipsniu pavestos užduoties sukurti sistemą, leidžiančią darbuotojams veikti klibantis, kuri gali atsirasti dėl socialinės apsaugos srityje priimtų nacionalinių taisyklių (pagal analogiją, be kita ko, žr. 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *von Chamier-Glisczinski*, C-208/07, Rink. p. I-6095, 64 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

41 Tai, kad tam tikra nacionalinė priemonė gali atitikti išvestinės teisės akto, šiuo atveju – Reglamento Nr. 883/2004, nuostatą, nebūtinai reiškia, kad ši priemonė nevertintina pagal Sutarties nuostatas (šiuo klausimu, be kita ko, žr. minėto Sprendimo *Chamier-Glisczinski* 66 punktą ir dėl bedarbio pašalpos – 2006 m. liepos 18 d. Sprendimo *De Cuyper*, C-406/04, Rink. p. I-6947 bei 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Petersen*, C-228/07, Rink. p. I-6989).

42 Šiuo atžvilgiu iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad Nyderlandų institucijai mokamos bedarbių pašalpos yra didesnės už mokamas Belgijos institucijai, bet šios mokamos ilgiau.

43 Tačiau reikia priminti: kadangi EB 42 straipsnyje numatytas valstybių narių teisės aktų koordinavimas, o ne derinimas, ši teisės nuostata neturi tokios materialiesiems ir procedūriniais atskirų valstybių narių socialinės apsaugos sistemų skirtumams ir dėl to prie jų prisijungusi asmenų teisės (žr. minėto Sprendimo *von Chamier-Glisczinski* 84 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

44 Tokiomis sąlygomis Sutarties nuostatos dėl laisvo judėjimo negali garantuoti apdraustajam, kad jo persikėlimas į kitą valstybę narę išliks neutralus socialinės apsaugos atžvilgiu. Atsižvelgiant į valstybių narių sistemų ir teisės aktų šioje srityje skirtumus, toks persikėlimas konkrečiu atveju gali būti daugiau ar mažiau palankus apdraustojo finansiniam planui (žr. minėto Sprendimo *von Chamier-Glisczinski* 85 punktą ir 2012 m. liepos 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-562/10, 57 punktą).

45 Faktas, kad toks asmuo kaip F. P. Jeltės gauna bedarbio pašalpą iš gyvenamosios vietos valstybės narės, šioje byloje – Belgijos Karalystės, kompetentingos institucijos, atsiranda pagal Reglamentą Nr. 883/2004 taikant šios valstybės narės įstatymų bedarbio pašalpos srityje. Paskiausio darbo valstybės narės teisės aktuose numatytą ir pagal gyvenamosios vietos valstybės narės teisės aktus skiriamą išmoką skirtumas šiomis sąlygomis negali būti laikomas laisvo judėjimo apribojimu, nes jis atsiranda dėl nesamo Sąjungos teisės suderinimo šioje srityje (pagal analogiją ligos draudimo srityje žr. 2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *van Delft ir kt.*, C-

46 Todėl ? antrąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad nuostatas dėl laisvo darbuotojų judėjimo, ypač ?tvirtintas SESV 45 straipsnyje, reikia aiškinti kaip nedraudžiančias paskiausio darbo valstybei narei remiantis savo nacionaline teise atsisakyti skirti bedarbio pašalpų visiškai bedarbiui tapusiam pasienio darbuotojui, kuris šioje valstybėje narėje turi didžiausias galimybes grąžti ? darbo rinką, motyvuojant tuo, kad šis darbuotojas negyvena jos teritorijoje, nes pagal Reglamento Nr. 883/2004 65 straipsnio nuostatas taikytini gyvenamosios vietos valstybės narės teisės aktai.

Dėl trečiojo ir ketvirtąjo klausimų

47 Trečiasis ir ketvirtasis klausimai susiję su asmenų, kaip antai M. A. Peeters ir J. G. J. Arnold, situacija, kurie, atsižvelgdami ? į dvejų nedarbo periodų panašumą, remdamiesi nacionaliniu ?statymu prašė toliau mokėti pašalpas, kurias gavo iš pradžių, bet buvo atsisakyta jas toliau mokėti, nes tuo metu ?sigaliojo Reglamentas Nr. 883/2004.

48 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar siekiant išvengti laisvo darbuotojų judėjimo apribojimo Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalyje nustatytas pereinamojo laikotarpio nuostatas, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnį dėl teisės ? nuosavybės ir teisinio saugumo arba teisinio lankesio apsaugos principą reikia aiškinti taip, kad atitinkami darbuotojai gali toliau gauti paskiausio darbo valstybės bedarbių pašalpas.

49 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalyje numatyta, jog pagal šį reglamentą asmeniui, kuriam taikomi kitos valstybės narės teisės aktai, ne tie, kurie jam taikyti pagal Reglamento Nr. 1408/71 II antraštinę dalį, tam tikrą laikotarpį ?sigaliojus Reglamentui Nr. 883/2004 toliau taikomi pastarieji teisės aktai su sąlyga, kad nepasikeičia atitinkama padėtis.

50 Ši nuostata taikoma su sąlyga, kad, pirma, taikytina teisė nustatyta Reglamento Nr. 1408/71 II antraštinėje dalyje ir, antra, atitinkama padėtis nepasikeičia.

51 Dėl pirmosios iš šių dvejų sąlygų neginėjama, kad M. A. Peeters ir J. G. J. Arnold gavo Nyderlandų institucijų bedarbių pašalpas pagal Nyderlandų teisės aktų nuostatas, vadovaujantis Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsniu. Šis straipsnis nustatytas ne šio reglamento II antraštinėje dalyje, susijusioje su taikytina teisės aktų nustatymo bendrosiomis taisyklėmis, o jo III antraštinėje dalyje, susijusioje su specialiomis nuostatomis, kuriomis remiantis nustatomi šie teisės aktai, be kita ko, bedarbio pašalpos srityje.

52 Todėl Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalis negali būti laikoma tiesiogiai taikoma pagrindinėje byloje.

53 Dėl to kyla klausimas, ar ši aplinkybė kliudo toliau taikyti teisės aktus, kurie taikyti pagal Reglamentą Nr. 1408/71.

54 Remiantis visomis Teisingumo Teismui pateiktomis pastabomis, vien ši aplinkybė neturėtų būti kliūtis toliau taikyti šiuos teisės aktus.

55 Šiuo atžvilgiu generalinis advokatas iš esmės savo išvados 68 punkte pažymėjo, jog tai, kad Reglamente Nr. 883/2004 nenurodyta pereinamojo laikotarpio nuostata, taikytina atitinkamiems darbuotojams, gali būti laikoma spraga, atsiradusia per teisės aktų leidybos procedūrą, per kurią priimtas Reglamentas Nr. 883/2004, ir tai neatspindi teisės aktų leidėjo išankstinės valios jiems iškart taikyti kitus teisės aktus.

56 Šiomis aplinkybėmis Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalyje numatytą pereinamojo

laikotarpio nuostat? reikia aiškinti kaip pagal analogij? taikom? visiškais bedarbiais tapusiems pasienio darbuotojams, kurie atsižvelgiant ? j? paskiausio darbo valstyb?je nar?je išlaikytus ryšius, gauna bedarbi? pašalpas pagal šios valstyb?s nar?s teis?s aktus, vadovaujantis Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsniu. Tai, kad šis straipsnis nenustatytas Reglamento Nr. 1408/71 III antraštin?je dalyje, šiuo atveju n?ra kli?tis taikyti.

57 D?l klausimo, kylan?io taikant Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dal?, ar „atitinkama pad?tis nepasikeit?“, Teisingumo Teismui pateiktos pastabos d?l šios formuluot?s prasm?s skiriasi.

58 *Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen*, Nyderland? ir Danijos vyriausyb?s nuomone, jeigu atitinkami darbuotojai dirba ?sigaliojus Reglamentui Nr. 883/2004 ir tampa bedarbiais tik v?liau nei ?sigaliojimo diena, j? pad?tis turi b?ti laikoma pasikeitusia, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 87 straipsnio 8 dal?. M. A. Peeters, Vokietijos vyriausyb?s ir Komijos nuomone, šios aplinkyb?s n?ra lemiamos ir neb?tinai draudžian?ios toliau taikyti ?statym?, kuris buvo taikytas pagal Reglament? Nr. 1408/71.

59 Šiuo atžvilgiu reikia pažym?ti, kad s?voka „nepasikeitusi pad?tis“ neapibr?žta Reglamente Nr. 883/2004. Ta?iau kadangi šis reglamentas yra ne nacionalini? socialin?s apsaugos sistem? suderinimo priemon?, o aktas, kuriuo siekiama koordinuoti šias sistemas, valstyb?s nar?s, laikydamosi S?jungos teis?s, yra kompetentingos savo teis?s aktuose nustatyti socialin?s apsaugos sistemos išmok? skyrimo s?lygas (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 12 d. Sprendimo *Hudzinski ir Wawrzyniak*, C-611/10 ir C-612/10, 42 punkt?). Tod?l s?voka „nepasikeitusi pad?tis“, kaip ji suprantama pagal šio reglamento 87 straipsnio 8 dal?, turi b?ti aiškinama kaip nukreipianti ? apibr?žt?, pateikiam? socialin?s apsaugos srities nacionalin?s teis?s aktuose (pagal analogij? žr. d?l „darbo“ s?vokos Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsnio 1 dalis; 2004 m. lapkri?io 11 d. Sprendimo *Adanez-Vega*, C-372/02, Rink. p. I-10761, 33 punkt?).

60 D?l darbuotoj?, kaip antai M. A. Peeters ir J. G. J. Arnold, prašym? prejudicin? sprendim? pateik?s teismas turi patikrinti, ar remiantis Nyderland? teise dien?, kai šie darbuotojai v?l prad?jo dirbti po pirmojo nedarbo laikotarpio, t. y. atitinkamai 2010 m. balandžio m?nes? ir 2009 m. kovo m?nes?, jie tur?jo teis? toliau gauti bedarbi? pašalpas, jeigu v?l b?t? tap? bedarbiais iki pasibaigiant tam tikram laikotarpiui. Tai, kad Nyderland? institucijos nurod? termin? „tolesnis mok?jimas“, gal?jo reikšti, kad tokia teis? egzistuoja pagal Nyderland? teis?s aktus. Teigiamai atsakius ? š? klausim?, šis teismas turi nustatyti, ar atsižvelgiant ?, be kita ko, laikotarpio, per kur? suinteresuotieji asmenys v?l dirbo, trukm?, jie tenkina nacionalin?s teis?s aktuose nustatytas s?lygas, kad b?t? toliau mokamos min?tos pašalpos, neatsižvelgiant ? tai, kad ?sigaliojo Reglamentas Nr. 883/2004.

61 Iš to matyti, kad s?voka „nepasikeitusi pad?tis“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dal?, turi b?ti vertinama atsižvelgiant ? nacionalin?s teis?s aktus socialin?s apsaugos srityje, ir nacionalinis teismas turi patikrinti, ar darbuotojai, kaip antai M. A. Peeters ir J. G. J. Arnold, tenkina šiuose teis?s aktuose numatytas s?lygas toliau gauti bedarbi? pašalpas, kurios, vadovaujantis Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsniu, jiems buvo mokamos pagal min?tus teis?s aktus.

62 Atsižvelgiant ? tai, kas išd?styta, ? tre?i?j? ir ketvirt?j? klausimus reikia atsakyti taip:

– Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalies nuostatas reikia taikyti visiškais bedarbiais tapusiems pasienio darbuotojams, kurie atsižvelgiant ? ryšius, kuriuos išlaik? paskiausio darbo valstyb?je nar?je, gauna šias bedarbi? pašalpas pagal tos valstyb?s nar?s teis?s aktus, vadovaujantis Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsniu.

– S?voka „nepasikeitusi pad?tis“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dal?, turi b?ti vertinama atsižvelgiant ? nacionalin?s teis?s aktus socialin?s apsaugos srityje. Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar darbuotojai, kaip antai M. A. Peeters ir J. G. J. Arnold, tenkina šiuose teis?s aktuose numatytas s?lygas toliau gauti bedarbi? pašalpas, kurios, vadovaujantis Reglamento Nr. 1408/71 71 straipsniu, jiems buvo mokamos pagal min?tus teis?s aktus.

D?I bylin?jimosi išlaid?

63 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, bylin?jimosi išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (tre?ioji kolegija) nusprendžia:

- 1. ?sigaliojus 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (EB) Nr. 883/2004 d?I socialin?s apsaugos sistem? koordinavimo, iš dalies pakeistam 2009 m. rugs?jo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 988/2009, jo 65 straipsnio nuostat? nereikia aiškinti atsižvelgiant ? 1986 m. birželio 12 d. Teisingumo Teismo sprendim? *Miethe* (1/85). D?I pasienio darbuotojo, tapusio visišku bedarbiu, kuris su paskiausio darbo valstybe išlaik? tokius asmeninius ir profesinius ryšius, kad šioje valstyb?je turi didžiausias galimybes gr?žti ? darbo rink?, 65 straipsnis turi b?ti suprantamas taip, kad juo darbuotojui leidžiama papildomai b?ti šios valstyb?s ?darbinimo tarnyb? žinioje ne turint tiksl? joje gauti bedarbio pašalp?, o tik siekiant gauti darbo paieškos paslaugas.**
- 2. Nuostatas d?I laisvo darbuotoj? jud?jimo, ypa? ?tvirtintas SESV 45 straipsnyje, reikia aiškinti kaip nedraudžian?ias paskiausio darbo valstybei narei remiantis savo nacionaline teise atsisakyti skirti bedarbio pašalp? visišku bedarbiu tapusiam pasienio darbuotojui, kuris šioje valstyb?je nar?je turi didžiausias galimybes gr?žti ? darbo rink?, motyvuojant tuo, kad šis darbuotojas negyvena jos teritorijoje, nes pagal Reglamento Nr. 883/2004, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 988/2009, 65 straipsnio nuostatas taikytini gyvenamosios vietos valstyb?s nar?s teis?s aktai.**
- 3. Reglamento Nr. 883/2004, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 988/2009, 87 straipsnio 8 dalies nuostatas reikia taikyti visiškais bedarbiais tapusiems pasienio darbuotojams, kurie, atsižvelgiant ? ryšius, kuriuos išlaik? paskiausio darbo valstyb?je nar?je, gauna šias bedarbi? pašalpas pagal šios valstyb?s nar?s teis?s aktus, vadovaujantis 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 d?I socialin?s apsaugos sistem? taikymo pagal darbo sutart? dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir j? šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97, iš dalies pakeistu 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 592/2008, 71 straipsniu.**

S?voka „nepasikeitusi pad?tis“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 883/2004, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 988/2009, 87 straipsnio 8 dal?, turi b?ti vertinama atsižvelgiant ? nacionalin?s teis?s aktus socialin?s apsaugos srityje. Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar darbuotojai, kaip antai M. A. Peeters ir J. G. J. Arnold, tenkina šiuose teis?s aktuose numatytas s?lygas toliau gauti bedarbi? pašalpas, kurios, vadovaujantis Reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto ir atnaujinto Reglamentu Nr. 118/97, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 592/2008, 71 straipsniu, jiems buvo mokamos pagal min?tus teis?s aktus.

Parašai.

* Proceso kalba: oland?.